

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Ser[m]ones de septe[m] viciis criminalib[us]
eoru[m]q[ue] remediis magistri Pauli Wan theosophi et
co[n]cionatoris Patauiensis eximii**

Wann, Paul

[Augsburg], 1517

VD16 W 1186

De q[...]
ditate luxurie [et] de ei[us] specieb[us] Sermo. LXXVI.

urn:nbn:de:hbz:466:1-30065

2. estate. Undecimo e filio ceco dorata. Fingi-
tur em cupido ee veneri filio cec? sz alar. q sa-
gitta z arcu apolline sagittavit. Indubie ei ex
luxuria z venere cupido z amor carnal gignit
q io alar? dicit q amor subito volat: z ad aspe-
ctu vno pstone amore ei? inflamat. sic pr? d Da-
uid z Bersabee. ij. Reg. xj. Et io volatit pdi-
cat. Lec? er pigrit: qz amor quod se igerat aduer-
tere no videt. qz cupido ita se potit i paupes sic
i diuitem: i curpe sic i formosuz: i moachii sic in
laicium dnm sic i fuu. Un metrista. Dis amor
cec? no e amor arbit equo. Poete ei duos de-
os finxit ee cecos. scilicet cupidine z fortuna. qz
amor lumē rōnis extinguit. Nihil em cec? hoie
inflamaco amoris alicui? pstone. Un dicit Sen.
Amor iudicium nescit. Ita em cecat q amans
qns ipossibile arctat. Sic pr? de Narcisco q
ymbra ppria i fonte vidit: z ea vsqz ad mores
amavit. ve tagit Oul. iij. meta. Fortuna et rā-
qz ceca pmouet indignos: alicui dignos. Et sic
ificat illd apli ad Rom. xj. Ecceitas ex pre co-
gite i ist. hic igit apolline sagittat. qz etia sa-
pietia rōnis iudicio diuellit z vulnerat. sic pa-
ruit i salomoe. Et ve fert in Virgilio z Aristo.
Sic ei hūoz supfluo i capite alicui idue cecita-
te i corpe: ita hūoz voluptat? veneree idue ce-
citare i mēte: ve ostendit Aug. li. p. fel. z h d iuste
ordinat. Lecti em sūt carnales: qz no pnt videri
re picula z dāna ex amore illicito. puerticia. q
lia sūt aie inqnatio: corpis destructio: fame p-
ditio: z sube euacuatio. In nocte em delectat
z i ymbra: qz ocul? aduisti obfuar caliginē Job
xiiij. Hoc bn figuratū ē i Sāone: que Dalis
la tradidit excecādū. Iudic. xvj. Et i sodomites
q domū Lotb cā luxurie volētes igredit: ab an-
gel? pculsi sūt cecitate Sen. xix. De oibz ill? vi-
ficat illd Thren. iij. Errauerunt ceci i placeis
Ex pmissis q pr? qnt? aneiq? desepserūt luxuria.
z ex h? pperatibz z picuribz h? qntū ipa luxu-
ria sic detestāda. Rogem? q deū vt sua pietas
te z mia nos ab h malo luxurie defendat zc.

De qditate luxurie z de ei? speciebz
Sermo. LXXVI.

Neqz fornicarii: ne-
qz adulteri: neqz molles regnū dei pos-
sidebit. j. Cor. vj. In pcedētibz ser-
mōibz audistis qntē ab aneicq? luxuria dpgat: si-
ue ven? dea luxurie. p diu ersitates imaginuz.
ex qbz itelligunt. xj. dīdōes luxurie: q cunlibz
sūt fugiēde ne excludat a pceptōe celest? regnū
Nūc pnt i pnti ser. dicere intrēdo de qditate lu-
xurie i genere: z de speciebz ei?. qbz cognit? hō
itelligat hū? pccū qntatē: z tāto caut? se cu-
stodire valeat. ne iux? xbi apli i ebemate amic-
tat regnū celoz. Pro gra Ave maria. Neqz
qz forni. neqz adul. zc. vbi s. Prio vidēdū erit
qd sic luxuria. Secdo de ei? speciebz zc. Cir-
ca pntū ē notādū q luxuria fm Aug. xij de ci-
ui. dei. c. vij. nō ē viciū pulcroz. suauitūqz cor-

poz: amās corpeas voluptates sz anie puerse
amās corpeas voluptates: neglecta rpatia q
rebo spūalit pulcritozibz z icorruptibilibz z icō-
pabilis suauitozibz coapramur. pr? qz nō ē pccū
nisi i puerfa volūtate. ex scribz tñ extozibz no-
scit volūtāt? puerfitas. qd ē? illos q dicit luxu-
ria ee solū viciū corpis siue corpale z nō aie. z p-
pns nō ē magnū pccū. Sedz Lemetē? vo sup
epfam Jacobi i pnci. Luxuria ē expiēde z exer-
cēde voluptat? z cupia. Tal? ar? z cupia etia nō
pueniat ad actū. p solā volūtate pccū ē: vt pa-
rebit i seqntibz. Circa scdm vici? d? spēbz lu-
xurie i qbz ipa diuidit ē notādū: q luxuria prio
z pncipalit diuidit i luxuria: nālē: z i luxuria
nām seu inālēz. Luxuria nālīs ē libidiosa pnti-
cio mar? z femie? z rectā rōnē pncipioz nālū.
vl? ē appetit? calū. Et h? luxuria nālīs vt collig-
git ex dice? scilicet Tho. ij. q. diij. ar. j. diuidit i
sex spēbz siue pres: q sūt ille. vici?

Fornicatio Rapcus
Spēs luxu Scupz Incestus
ne nālīs Adulteriū Sacrilēgiū

Pria spēz luxurie nālīs ē fornicatio. q vt dicit
Jo. i sūma p. fel. li. ij. ti. v. q. j. licz videat ee gen-
cuiuslibz carnal? illicite cōmixtiōis q sic ex mī-
mōiū. spēalt tñ itelligit i vsu viduaz. vl? mere-
triciū aut z cubinaz. Et hnt? yba. xxxvj. q. j. lex
illa. S. cū igit. Et h? rā d? viro qz muliere itellige-
do. Nō ei eet fornicatio simplex si i mīmonio
zstitur? vl? voro pntētie astrict? zc. cōgscere
solurā mulierē. Et dicit fornicatio fm Carbol. z
Hugui. a forni qd ē are? lapide? ad modū for-
nac?i qbz meretrices solēt fornicari. Et hic ē q
forni dicit lupanar seu dom? meretriciū. Et fm
Hugui. dicit forni qnti fos necās. i. ignē anie vel
rōnis. vl? formā necās. i. aiām q est forma nra.
Et sic fornicatio dicit qnti fos vel forme necatio.
Fos ei vt dicit Hugui. cō grecū. z ē lux vl? ignis
lacie zc. Et h? fornicatio simplex: z cubit? solu-
ti cū solura pnt? corrupta: qd dicit pnti stuprū qd
nō ē simplex fornicatio. Et h? sic itelligit? z Ale-
xā. d. ales i suo frō. q sic solur? z solura a viculo
mīmonij? z sanguinat? z ordis? z religiōis z vori
pntētie. Un fornicatio pprie dicit luxuria vidua
rū meretriciū vl? z cubiaz z hā corruptaz. Et
hec simplex fornicatio sp? ē pccū mortle. pr? p
illd Tob. iij. vbi Tobias ait filio suo. Accēde
tibi ab oi fornicatiōe. z pccer vrozē tuā nō part
aris crimē scire. Crimē ar? ipoztat pccū morra-
le. z fornicatio ē h? qz excludit a reg? di. vt pr? p
aplm ad Gal. v. q pmissa fornicatiōe z alijs qd
busdā vicijs dicit q talia agūt reg. di nō pos. Et. j
ad Cor. vj. in theate. Neqz fornicarij neqz ad-
ul. reg. di pos. q. d. null? istoz regnū di posside-
bit. Et itez ad Eph. v. dicit. Scitote qm ois forni-
ca. aut imū. aut auar? qd ē ido. fuit: nō hz he-
i reg? di. Un Nūc. xxv. legit. q cū fornicat? eet
plus israel cū filiabz moab: iussit dñs cūctos
pncipes ppli suspēdi ad partibulū ptra solez: te
occuli sūt. xxiij. milia boim. Ex illis parz q sūt

Duplex
Luxuria

Fornica-
tio simpl-
plex

Nota

Luxuria
dnudat
spoliat.

ven? rōn
coronā.

R

De speciebus luxurie

plex fornicatio est peccatum mortale: et separat a regno dei
prea prohibet in canone. xxxij. q. iij. dicat. et c. mere
trices. Si ergo per simplici fornicatione datur homo: quoniam
to magis per cetera speciebus luxurie: quod multo se peccatum gravius
Luxuria oritur: ut patet. **Secundo** per ex dicitur quod luxuria
non potest fieri est valde malum peccatum: quod nunquam potest fieri scilicet et volu
tate peccato sine peccato mortali. **Unum** occidere homines potest fieri
sine peccato mortali: dummodo sit per viam iuris et iusticie. ita
furari potest quod aliquid modicum sibi necessarium sine
peccato mortali: dummodo est in extrema necessitate. Ita si fessus pos
set quod sciret laborare / postulare necessitate sine peccato
mortali. Suo modo potest quod sciret iurare sine peccato: dum
vires vix iurat ad hoc compulsi. **Potest** et quod irasci si
ne peccato: sicut illud psalmi. Irascimini in domino. **Potest** et
quod per superbiam aut vanam gloriam peccare veniale: aut
per avaritiam vel gula: sive iudicia vel acidia etc. sed
nullum potest sciret et volutarie fornicari sine luxuria
et sine peccato mortali: ut dicitur est. **Hic** est quod si homo multa
bona fecerit et nullum peccatum admisit nisi vanam for
nicationem simpliciter: si tunc dedit absque penitentia et finaliter
dabitur. **Et** dixi notandum est sciret et volutarie: quod si
ignorat fieri: ut mulier probabiliter credens esse virum suum
quod non est suus: vel mulier quecumque non habet usum rationis
per se non est mortale. Ita si mulier opprimeret per vi
non est mortale si non consentiret: quod non est volutarium

D **Secunda** species luxurie est stuprum: et est illicitum et cubi
tus qui contra integritatem corrupti: nulla peccato et in
gali peccato: ut in istis non volutarie sine violentia
quod dico per rapta: ubi vis infert sine violentia. **De**
h. b. xxxvj. q. i. de rapto. §. ex hac et c. lex illa. Et
q. ij. de puell. Idem de Jo. i. su. ubi est. **Et** hec species est
gravior quam simplex fornicatio. per: quod valde multa
mala ex stupro sequuntur: vix ut infra.

Iniuria	Impeditio plis
Ex stupro	Infamia
	Perditio chesau
	Mercetricium
	irrecupabilis

Primo per stuprum fit iniuria virgini si eam
quis decipit aut verbis seducit et tanto peius
si per vim eam opprimit: propter quod talis in foro
conscientie et ex divina lege tenet eam ducere:
aut ei satisfacere: non obstante quod peniteat de
peccato: ut habet **Exodi. xxij. Siquis** seduce
rit virginem nondum desponsatam / dormitueritque
cum ea: dabitur et habebit eam uxorem. Si autem
pater virginis dare noluerit: reddat pecuniam
iuxta modum dotis quam virginem recipere con
sueverunt. **Secundum** malum quod sequitur ex
stupro quia contra corrupta incurrit infamiam
vel ad minus malam suspicionem. propter quod sepe
impeditur a legitimo matrimonio contrahendo
quia propter infamiam aut suspicionem ma
lam nullus libenter eam ducit in uxorem:
saltem regulariter. **Tertium** malum: quia
per hoc ponitur in via mercetricandi. quia
fama et virginitate perdit. prius est ad malum
et sic destruitur in corpore et anima. **Ex hoc** pa
ter quod bene stat quod ille qui corrumpit virginem
est occasio mille fornicationum quod ipsa postmo
dum committit: pater de iugas aut i sacris constituitur

et c. **Et** tunc si non fuisset corrupta nequaquam hec
fecisset: quoniam potest virginem suam servasse: aut ad
matrimonium voluisset. **Unde** habet similitudinem.
Sicut enim ille qui rumpit primo clausuram vel sepe
alicuius hori: vinee: prei vel agris: occasio est mul
torum danorum que sequuntur per alios. sic in propositis
de regula iuris. **Qui** occasione danti datur: datus
dedisse videtur. ita facit ille stuprum et virginem.
Quartum malum: quod ex bono non minus sequitur volu
taria impeditio propter penam sterilitatis: et per cubitum
idebitos peccati non nam. imo quod quod gravius est sequitur
ex hoc peccato: procuratio abortus: et occisio plures: etiam
interdum non dum baptizati etc. **Ex quo** patet quod stuprum
gravius peccat propter penam et alia innumera que sequuntur
propter. **Quintum** malum: quod per stuprum perditur chesau
rus irrecupabilis et gratia. **Unum** Hiero. ad Eusto
chium virginem. **Ardeat** loquor cum omnia possit de: sus
citare virginem non potest post ruinam. **valer** quod libere
de pena: non valet coronare corruptam: supple
de lege dei ordina. **Unde** peccati magnitudinem
ostendit scriptura **Gen. xxxij. ubi** dicitur. **Quod** **Siches** fit
li? **Emor** quod **Dina** filia **Jacob** stolozavit in sepe
erit et per filios **Jacob** cum patre suo et toto populo ve
bis sue. **Et** tunc peccatum post dissolutionem ea in vxo
re. vix ibidem. **Tercia** species luxurie est raptus.
Raptus autem est cum puella domo patris educitur: ut cor
rupta in uxorem habeat vel in cubitum: sive puelle **Raptus**
solummodo: sive pariter cum. sive vis aut violentia
verisus inferat. **Et** de norantur vel in cubitum. **Quia**
raptus aliquando committitur ubi nihil de nuptiis agit
ut patet ex de rapto. c. cum cam. **Et** fit vis aliquando cum
puelle. ut quod patet consentiente sine voluntate raptus:
et per violentiam de domo patris abstrahitur. **Aliquando** fit
violencia solum pariter: ut quod patet non consentiente
aut inter: puella sua voluntate raptus. **Aliquando** fit
violencia verisus: ut cum sine voluntate patris et puell
le: puella rapitur: ut habet **xxvj. q. ij. Raptus** et ca. se
qn. **Dec** etiam habentur ex verbis **scilicet Tho. ij. ij. q.**
cliv. ar. vj. z. r. **Dec** autem species vix raptus: quecumque
modo fiat violencia: sive puelle cum: sive parentibus
cum sine verisus: quod est quod due species promissae: vis
delictus fornicatio et stuprum. **Est** tunc raptus puelle
gravior ea nolente et patet consentiente: quod si potest solum vi
olencia fieret et ipsa consentiret. **Et** adhuc gravius est
peccatum si verisus fit violencia. **Et** talis raptus puni
endus est pena publica: ut habet **xxvj. q. ij. Raptus**.
Quarta species luxurie est adulterium. **Est** autem
adulterium illicitum et cubitum: quod iugal: ubi viola
tur. **Et** dicitur adulterium quod accessus ad alterius uxorem
rui. i. lectum. **Unum** **Belasi** papa. **Adulterium** est alie
rum
ni ubi violatio et habet **xxvj. q. j. lex illa. §. Luz**
igr. **Et** species est contra mortale peccatum. **Pro** quod est notandum
quod adulterium potest committi contra nuptias. **Primo** si vna
persona est soluta et altera est in matrimonio. et tunc est mortale:
vix ex dicitur. quod **fm aplm. j. Cor. vj. adul**
teri regnum dei non possidebit. **Secundo** si am
be persone sunt in matrimonio: tunc est gravius: quod
si solum vna. imo gravius quod sit aliquid species promissae

S
Incipit

E
Raptus

D
Sacile
gum

F
Adulterium

Un notari de crimie adulterij vel blasphemie iubenť fm legē lapidari. 2 eni. xx. 2 Deu. xxij. Ira 2 Jo. viij. saluator repetēdo legē dr. Qui sine pctō ē mittat p̄us lapidez i illā. ¶ Tercio si alicui⁹ mariet vxor vi de domo rapta: tūc ē itēz gūi⁹. imo tal' rapē graui⁹ ē pctā q̄z rapē p̄ h̄gis. qz ibi maior sit iniuria sacro m̄imo n̄ij: 2 marito cui rapit vxor. p̄z ex pdictis de ra p̄ozibz. ¶ Quarto si vxor rapta p̄ violētā op̄ p̄mat: tūc itēz graui⁹ ē pctā. ¶ Quinto si fue rint p̄sone ad iuicē p̄ sanguinec (q̄d abſit) v̄l v̄na fuert i sacri aut religioſa (q̄d auerrat de⁹) tūc ad huc ē graui⁹. p̄z ex p̄miſſis. Nā pctā lu rure ſp̄ aggrauant fm q̄ plures 2 gūiozes pec catoz circūſtācie ip̄m p̄igūe. Et ex h̄y vir aduľ ceteris p̄ibz graui⁹ peccat q̄s aduľcā. 2 sic de ali⁹ ſis circūſtācie. ¶ Quita ſpēs luxurie ē inceſt⁹ q̄ ē illicit⁹ ꝑcubie⁹ p̄ sanguineoz vel affinitū ad inuicēi ḡdu. p̄hibito: ſiue h̄ ſic inē p̄ sanguineoz ſiue inē affines. Et vocat inceſt⁹ ab icēdio in/ ordiati ardozis carnis. Et h̄ pctā ē tāto graui⁹ uoz q̄nto grad⁹ p̄ sanguinat⁹ v̄l affinitat⁹ ē p̄i/ qoz. De h̄ b̄ i canōe. xxxvij. q. j. lex illa. S. cū igitur. Et ex de eo q̄ cogit p̄ ſang. p̄ cotū. Et de p̄ ſan gu. 2 affi. p̄ cotū. ¶ Ubi ſciēdū: q̄ nō ſolū inē pdictos h̄ pctā cōmittit: ſz et ille q̄ ſpōſā fr̄is ſuū licet ab eo icognitā ducit i vxorē: vel alſ cā carnalr cogit: icēctū cōmittit: vt h̄. xxxvij. q. ij. Siquē. 2 c. ſeq̄n. Itē. xxxij. q. vij. c. adulterij. dr. q̄ inceſt⁹ i ſe gūioz ē aduľrio. Quārū autē h̄ pctā ſit deſtabile b̄n̄i oñdit apl's. j. Lox. vi. q̄ tradidit ſachanc illū fornicatozē: q̄ cū nouēra ſua fornicat⁹ fuit. Et. ij. Reg. iij. Amōn q̄ ſoz rozē ſuā thamar corrupat/ inſecer⁹ ē a fr̄e ſuo Abſalon. Dorrēdū vtiqz ē illō pctā. Accamē ſpero q̄ p̄p̄er⁹ horrozē null⁹ ſane mēt⁹/ imo ra tiōe vrēs ſe illo polluat. de h̄ pl⁹ ſeq̄nribz ſer. ¶ Sexta ſpēs luxurie ē ſacrilegiū. 2 ē illicit⁹ ꝑcubie⁹ q̄ p̄inētie deo ſacrata ledit ſiue vio/ lat. Et de Alex. de ales q̄ p̄inētie deo ſacrata dr. p̄inētie de religioſ p̄ſſio ſiue viri ſiue mu licribz: ſiue i his q̄ ſuſceperūt ſacros ordies: 2 i his q̄ votū p̄inētie emiſerūt. oim em̄ taliū ꝑcu bie⁹ ſacrilegiū ē. Di ſacrilegiū violatio ſiue le ſio vel irreuerētia vel illicita vſurpario ſacre rei inuito dño. Di em̄ ſacrilegiū q̄ ſi ſacrilegiū i. ſacr. ledēs. Quelibz ac dicat⁹ p̄inētiay: eſt ſacrata: qz deo oblata. 2 ē ac⁹ religioſis tal' obſer uatio caſtitat⁹. qz ad diuinū cultū ē ordinata: 2 p̄ ꝑcubie⁹ violat inuito dño. ſ. do. cui ſe hō de uouit p̄ caſtitatē. ¶ Ex q̄ parz q̄ oēs ſacrilegi q̄ ad deū ſic fidei fractozes. qz tales peccāt ꝑ ſi de deo datā q̄ ſe deo obligauerūt ad fuādū ca ſtitatē. Hoc ac pctā ſacrilegiū ē oibz p̄cedēt⁹/ bus ſpeciebz luxurie gūi⁹ fm gen⁹ ſuoz. vtiqz fornicatōe: ſtupro: rapru: adulterio: 2 inceſtu. eo q̄ tales maiorē iniuriā faciūt deo q̄z forni/ catozes/ ſtuprātes/ raprozes/ adulteri 2 iceſtu oſi. in eo q̄ ſuā p̄inētiā deo ſpēalr deuouēte. p̄z illō ex canōn. vt lex. xxxvij. q. j. vbi Innocē.

B Inceſt⁹

E Rapto

D Sacri legum

S Adulterij

papa ſpecialr ſubdiaconis/ diaconis/ ſacerdo ribz 2 religioſis ꝑcipit p̄inētiā. Idē dr. Inñ. extra de vita 2 honeſtate clericoz. in ca. vt cle/ rigoz. Unde p̄inētia eſt annexa ordini ſacro. vt dr. canon. lxxvij. di. Cū in p̄erico. 2. xxxj. di ſti. ante triennū. 2 ca. alit. vbi etiā tāgit ordo ſubdiaconar⁹. Trāſgreſſoz autē voti caſtitatis pctoz aduľto iudicat. xxxij. q. j. c. Sicut. 2 i ca. Impudicas. 2 c. poſito. Et dixit notari⁹ fm ge nus ſuū: qz ſtare q̄ aliq̄s inceſt⁹ gūioz eſſet ſa crilegio ex abominatiōe pcti. p̄ter p̄inētiatēz grad⁹: vt cū m̄re vel ſozore 2c. Suo mō ſtare q̄ aliq̄d ſacrilegiū eſſet min⁹ inceſtu cū affini vtz de p̄ſona q̄ ſimplici voto aſtricta eſt ad p̄i nētiā: 2 h̄ ceteris paribz. Et his inferē q̄ q̄nto votū ē ſolēni⁹: 2 de q̄nto ordo ſacer altioz: tāto ſacrilegiū fm ſe ē pctā graui⁹. Graui⁹ ei pec car religioſus q̄ laical' ſacerdos: graui⁹ ſacer/ dos q̄ diacon⁹: 2 magi⁹ diacon⁹ q̄ ſubdiacon⁹ graui⁹ etiā ſubdiacon⁹ q̄ ſi q̄ fecit votū caſti tatis ſimplex 2c. Sed oibz his graui⁹ peccat⁹ epus ſi carnalit⁹ peccaret ſiue ſi luxuriaret. pa ter: qz eps eſt 2 eſſe debz in ſtatu p̄fectiois: 2 oibz alijs p̄eminere debz i vita 2 ſc̄ritate: vt oñ dit apl' ſ. j. ad Timo. iij. Oporet em̄ ep̄m ir rep̄bēſibile eſſe. Et ſequit⁹: ſobriū/ ornātū/ p̄u dētē/ pudicū 2c. Et ad Titū. j. dr. Oporet ei ep̄i ſcopū ſine crimine eſſe: ſicut dei diſpenſatozē. nō ſup̄bū: nō iracūdū: nō vinolentū: nō p̄cu/ ſozē: nō curpis lucri cupidū. ſed hoſpitalē/ be/ nignū/ ſobriū/ iuſtū/ ſc̄m/ p̄inētiē 2c. Unde Hiero. i eplā ad Titū. Et h̄ in decre. xxx. di. in c. p̄mū dr. ſiualr. q̄ eps debz eē ſine crimie: vt alios liberi⁹ poſſit arguere.

¶ Sed di. q̄s: Sūc ne alie cāe p̄p̄ q̄s ſacrileg iū ē tā graue pctā? R̄r q̄ ſic. vtiqz

- Rōne voti fractōis
- Sacrilegiū ē Rōne furti rei ſacre.
- graue pctā Rōne abuſus vaſ ſacri
- p̄ter q̄nqz Rōne degeneratiōis peſſime
- Rōne beſtialitatis.

¶ P̄io pctā ſacrilegiū eſt gūe: qz ſp̄ ſic cū cir cūſtātia voti fractōis. De talibz ei votifrac toſ ribz ait apl's. j. ad Tim. v. Cū em̄ luxuriare ſu erine/ nubere i ch̄io volūt: h̄ntes dānatiōez. qz p̄mā fidē irritā fecerūt. i. votū q̄d deo obrut⁹ lerūt. tales ſūt h̄gis 2 vidue: q̄ poſt votū ſim plex caſtitat⁹ ſepe fornicant: aut ꝑ fidē deo da tā m̄monio ſe iūgūt: vt tūc dū ē in piculum dānatiōis ſue. de q̄ alibi d̄ voto caſtitat⁹ plura dixi i ſer. de p̄cepſ. ſer. ix. 2 ſer. xxij. B. Ubi dixi an vouēs caſtitatē ſine pctō poſſit ꝑbere m̄ri/ moniū. ¶ Sc̄do ſacrilegiū ē gūe pctā: qz ibi ſp̄ cōmittit⁹ furtū v̄l rapina rei ſacre: qz deo ſa cratū eo iuito auferē. q̄d tāto mai⁹ ē q̄nto ſub tractū bonū ē mai⁹ 2 digni⁹. ſz p̄inētie nihil i h̄ mōdo cōpari p̄: vtz ex illo Eccl. xxxvj. Dis p̄ deratio n̄ ē dig⁹ rei. aie. igit 2c. ¶ Tercio qz vaſ ſedeo ſacrato imūde q̄s abunt. ſic em̄ i ſacro loco luxuriās v̄l peccās gūi⁹ peccat q̄ ſi c̄ ca

De pctō cōtra naturā

lē hō pctm̄ faceret. sic nō bilt̄ pl̄ peccat q̄ cū p̄
sona sic p̄ vorū dō sacra peccat. q̄ talē psonā q̄
se deo deuouit/maclat. z h̄ pctm̄ ē itēz tāto ḡ
uī q̄nto se talē psona maḡ ac maḡ deo obliga
uit: vtz s̄. Jō d̄r Esa. li. d̄ clerici signē i sacri cō
stituti. Mūdāmi q̄ fert̄ vasa dñi. q̄ z de oibz
pfontis deo dicat̄ itelligi p̄. Un̄ sic q̄ calicē i lu
rū p̄iceret ḡuit peccaret. sic ḡuit imo ḡuit pec
cat i sacri p̄stite. v̄l m̄lier secū sacrilegiū cōz
mittens: q̄ nō calicē s̄z psonā deo sacratā i lu
rū pcti p̄iciat. ¶ Quarto q̄ tales d̄ āgelo dñi
q̄ deo fūire deberet factū d̄monē spurcissimū
Un̄ Malach. ij. d̄r. Labia sacer. custo. sciam: z
legē ex q̄rūe ex ore ei: q̄ āgelo dñi exerci. ē. Imo
sacerdotes dicunt̄ dñi: q̄ loco dei h̄nt iudicare
p̄scias hoīm. Jō d̄r i lege Exo. xxiij. Dñs nō de
trahes zc. ¶ Quinto q̄ de hoīe diuio fac̄ hoīez
bestialē. deo ei sacra psona vocat̄ de: vt d̄m̄
ē: dñs n̄ d̄trahes. Et i ps̄. lxxij. Ego dixi dñi est̄
P̄ōt em̄ sacerdos p̄ficiēdo z pctā d̄mittēdo:
q̄d null̄ angel̄ p̄t. Ex his p̄z q̄ntū malū ē lu
ruriari cū psona religiosa aut i sacri p̄stite:
aut p̄ vorū castitat̄ deo obligata. Un̄ d̄r canō
xxvij. q̄. j. Siquē eps. q̄ sacerdos v̄l i sacri p̄sti
tut̄ mōiale coḡscēs d̄z depōit: eo q̄ spōsaz cb̄i
maculauit. laic̄ q̄ d̄z excoīcari. fm̄ leges q̄
laic̄ d̄z capite trūcari: vt d̄r glo. ibidē. S̄z i rel
legi nūc p̄ q̄ndaz c̄ruagatē oēs tales ip̄o facto
eē excoīcator: z a solo papa aut ei⁹ auctē absol
uēdos. Sic ḡ b̄er̄ ser spēs luxurie nātis: d̄ q̄b̄
i se q̄ntū fm̄ oibz adhuc lat̄ dicā. ¶ Alia ē
luxuria inātis siue z nām. z p̄t ē se p̄cia spēs lu
xurie. p̄ quā itelligit̄ oīs sordiatā effusio seīs
et̄ vas sibi debitū i ordie ad gn̄atiōem. P̄cedi
cādo āt de h̄ vicio publice q̄libz d̄z esse caue:
z tm̄ i gn̄e de ip̄o loq̄: tal̄r em̄ q̄ q̄ rei se ex h̄ va
leat coḡscēf culpā suā. s̄z spēs z modos h̄z tur
pitudis n̄ exp̄dit p̄clat̄r corā p̄lo explicare
ne pure aures maculent̄. z neq̄s facere discat̄
q̄d iḡrar. actū spēs z modos hui⁹ pcti coḡtra
ui ēt i p̄culari d̄scribere. p̄t p̄fessor: vt hec
legētes p̄ gn̄ales q̄ones vulnēra pctōz aḡscēz
re valeat z mederi. Quilibz em̄ i p̄fessōe si re⁹
ē disticte se d̄z accusare. z p̄fessor prudens de h̄
cauce vbi op̄z d̄z rimari. Hoc āt pctm̄ ḡuit̄ ē
oibz p̄missis speciebz luxurie. eo q̄ i eo fit iū
ria nāe q̄n̄ illd̄ trāsgredit̄ q̄d fm̄ nām ē defini
natū tanq̄ p̄ncipiū circa vsuz venereoz. Et h̄
ē q̄d d̄r Aug. in li. de adulteris iuḡijs. q̄ oīm
hoz pessimū est q̄d z nām fit. Et h̄. xxxij. q̄. vij
adulterij malū. vbi d̄r Aug. Adulterij malū vi
cit fornicatōem: viciā ab icestu zc. Et ibidē i c.
flagitia. d̄z. Flagitia q̄ sūt z nām vbiq̄ z sp̄ re
pudiāda sūt atq̄z puniēda. Et isra. Violat̄ q̄p
pe ip̄a societaz q̄ cū deo nob̄ eē d̄z/ cū eadē nā
cui⁹ ip̄e auctor ē libidīs puerit̄ate polluit̄.
¶ Ex q̄ p̄z q̄ pctm̄ z nām siue sodomiticū pe
ius ē q̄s cū p̄ria m̄fē peccare: vt cū fuerētā di
cā: si fas saltēz ē talia dicere. Hoc b̄z ex p̄dicō
c. adulterij. z ibidē i ca. Differēbat. d̄r Amb. q̄

L
Luxuria
innālis

Loth obtulit stuprari filias suas: vt d̄reftanz
dū pctm̄ sodomie i alijs ip̄ediret. Hoc āt pec
cato z naturā ḡuit̄ vir peccat cū vxore. p̄ria q̄
cū meretice. q̄ maḡ tenet̄ cauere maluz vxoz
q̄ malū olecr̄ mulier̄. Et h̄ vult Aug. i d̄co
c. adulterij malū. zc. vbi d̄r. q̄ vsuz q̄ ē z nām ex
ecrabilt̄ fici meretice: s̄z execrabilt̄ i vxore.
Unā h̄ attēderēt m̄lri q̄ bestialr̄ viuūt cū v̄
xozibz suis: purātes sibi licere q̄cqd̄ facit̄e cuz
vxozibz suis. Nō sic ip̄j nō sic. s̄z vt licz vxore
nālī vsu z fm̄ rōnē: nō bestiali mō. z h̄ etiā epi
bus ad h̄ p̄cessis zc. ¶ Sūc āt hui⁹ nefanz
d̄ssimū pcti m̄lri modi fm̄ s. Tho. ij. q̄. cluij. M̄lri ff
ar. xj. P̄rim⁹ vocat̄ imūdicies siue mollicies. mōi pcti
puta q̄n̄ sine zcubitu pcurat̄ volūtarie pollū
tio cā delectatōis venereoz q̄d fit p̄ zcactu p̄rij
genital̄ siue aliū: aut p̄ q̄scūq̄z alios modos il
licitos q̄bz h̄z pollutō pcurat̄ volūtarie: p̄ter
exp̄iri delectatōne venereoz: vt sept̄ viri z mu
lieres p̄ diuerfas res sibi pcurat̄ delectatōes s̄z
ue pollutiōes tales. De ill̄ d̄r ap̄s. j. ad Cor.
vi. vt in thēate. neq̄z molles regnū dei posside
būt. ¶ Scōs mod⁹ z pctoz fit q̄n̄ nō fūat̄ nar
tural̄ mod⁹ zcubēdi. z h̄ v̄l q̄ntū ad instm̄ in
debitū. v̄l q̄ n̄ ad d̄bitū vas q̄d a nā ad generā
dū deputatū ē. aut q̄ntū ad alios zcubēdi mo
dos bestiales aut mōstrosos: pura a retro zc.
¶ Tertio mod⁹ ē adhuc pctoz p̄dicat̄: z p̄rie
vocat̄ pctm̄ sodomiticū: vt q̄ fit p̄ zcubitu ad
nō debitū sexū: pura cū masculo zcubit cum
masculo: aut femia cū femia. De q̄ pctō loq̄tur
ap̄s ad Rom̄. j. di. Femie coz̄ imitauerūt nā
lē vsu i cū q̄ est z nām. s̄l̄t z masculi relicto
nālī vsu: femie exarsēt i desiderijs suis i inui
cē: masculi i masculos turpitudine opantes.
¶ Quarto mod⁹ ē pessim⁹: q̄ d̄r bestialitas. et
fit p̄ zcubitu nō eius dē specie: vt cū q̄s zcubit
cū bestia. Illd̄ pctm̄ z nām i gn̄e ē ḡuissimū in
ter oia pctā carnis: fm̄ Aug. i de adulteris iuḡi
ijs. z s. Thom. vbi s̄. Et h̄ p̄t ondi q̄ruplt̄.
¶ P̄rio q̄ ḡuissime illd̄ de⁹ puniuit. Nā oli mū
dus deler̄ ē gn̄ālī diluuiū p̄t h̄ pctm̄ turpissi
mū: vtz Gen. vij. Dis q̄ppe caro corrupat̄ vias
suā sup̄ trā. Et iō dixit dñs ad Noe. Finis vni
uerse carnis vēit corā me Gen. vij. Dis caro. i.
oīs hō zc. Ecce q̄ p̄t illd̄ pctm̄ z nām in dilu
uio n̄ solū hoies q̄ h̄ cōm̄isēf puniti sūt: s̄z eti
am bestie q̄ oēs i diluuiū s̄l̄t p̄icrūt. p̄ter cas q̄
i arca fuerūt. ¶ Un̄ sc̄r̄s M̄rbodi⁹ martyr
d̄r illi⁹ gn̄ālīs diluuij cām magnā fuisse h̄ vi
ciū z nām. P̄opter h̄ etiā pctm̄ pluit̄ d̄ns sup̄
q̄nq̄z ciuitates Sodomā/ gomozā/ adoniam
sobaym/ losam/ ignē z sulphur de celo: z habi
tatores coz̄: z oīm i illa regiōe existētū celesti
igne p̄sumpti sūt Gen. xij. Jō d̄r Aug. in li.
de mirabilibz diuie sc̄pture. li. j. c. xiiij. q̄ sodo
mice nouo genere penaz fuerūt deuastati p̄t
isti⁹ pcti abomiācōem. Et q̄ illa pena fuerit̄ fi
gura futurū iudicij: d̄r. x. vj. de ciui. dei. ca. xxx.
Pluit̄ em̄ dñs sup̄ sodomā sulphur z ignem

fulpbur
pctm̄ ca
nis est

7

Nota

2

P

fulphur
pcm car
nis est

ad ostendū ardore z ferore illi flagitij z peccatis: vt ait Grego. i. mor. sup illo Job. xviij. Aspexit i tabnaculo fulphur. Dicit ei ibidē Sulphur qd aliū qd fomētus ignis ē: qd tñ sic ignē nuerit vt ferore gūssimū exhalat. Quid itaq; i sulphure nisi peccatū carnis accipim⁹: qd dū puer cogitacōib; qñ qbusdā ferorib; mēs eē replet: eina icēdia ppar. z dū ferorū sui nebulā i mēte dilatat: eam flāmis subseqñtib; qñ nuerimēta submittat. Et subiūgit ad ppositū Nā qz p sulphur feror carnis accipit: ipa sacri eloquiū historia restat: q̄ sōdomā ignē z sulphur dñm pluisse narrat. q̄ cū carnis ei⁹ seclera punire decreuissēt: ipa qlitate vlcōis nota vit maculā criminis. sulphur q̄pe ferorē ignis ardore habz. Qui itaq; ad pversa desideria ex carnis ferore arserat: dignū fuit vt sil igne et sulphure pirent: q̄s ex iusta pena discerēt ex iusto desiderio qd fecissent. iō i tabnaculo ipij sulphur aspgit: q̄tēs pversa carnis delectatio i mēte ei⁹ dñat. **Hec Be.** **S**ecō ē bñ notā dū ad delectacōes illi⁹ peccatū nām: dr Aug. xxiij. d. ci. d. c. vi. q̄i fructib; frē circa sōdomā ad huc rmanēt vestigia pene sōdomoz. Un̄ dr q̄ i ceria sōdomoz poma gignunt: z ad maturitatē qñtū ad aspectū puēnit. s; morzus p̄sioē tenet: i fumū ac fauillā redigunt: pelle siue corio pomi soluto. Idē dr c. viij. z Egisipp⁹. plixi us li. iij. an̄ finē dr. Regio sōdomoz vbrima nūc ea crusta icēdio. Et sequit. Quic; vbes q̄ rū ymbre i fauill vidēt: poma edēdi cupiditaz eē generat. s; si carpta solunt: cinerē fumūq; exhalat: qñ adhuc ardeat. **Hec ille.** Et h̄ iō vt ait ibidē. Nā cū de oia illi⁹ p̄ulisset: inq̄t: nec poma dei p̄ oculū h̄ncēs: qñ n̄ oia cerueret atq; p̄spiceret flagitia. itaq; d̄ meris icēperatē sue amiserit vniuersa. p̄z q̄ d̄ delectadū sit peccatū nām. **Tercio** de h̄ peccatō dr Aug. q̄ ē gū⁹ ois b; alijs. p̄ qd z murū z idicibile dr: eo q̄ ipm noiare turpissimū ē. uno nec de eo ē cogitadū. Qd bñ ostendit v̄rore Loth: q̄ educa de sōdomis cū marito z filiabo suis: respiciēs retro q̄ sa ē in statuā sal. ad ostendū q̄ valde displicet deo mēoria ist⁹ peccatī. **Hec snialr Aug. li. xviij. d. ciui. dei. c. xxx.** **Quarto** h̄ peccatū p̄ sui enoz miratē ē vni de clamātib; ad deū. p̄ vindicta. vñ **Scñ. xviij. dr.** Lamoz sōdomoz z gomoz reoz mul. ē. z peccatū coz. agg. ē nimis. Et postea dñs p̄ modū admiracōis z dubitatē se h̄ns sup rāto peccatō dixit. Descēdā z videbo si clamorem ope cōpleuerit. q. di. Incredibile ē mibi hoies tantū flagitiū p̄petrassēt: tārtū peccatū i nā hūana eē. p̄ h̄ vt dr **Hiero.** oēs sōdomite ericri sūt i nocte natitacō: cbi. ad designdū q̄ apl⁹ i hūana nā nunq; debet iueniri tale peccatū: quā fili⁹ dei dignificauit sibi eā vniēdo z eam assūmēdo. Et iō dñs aliq̄ milib; annoz distulit i carnari p̄ h̄ peccatū: vt dicit scī doc. **Quinto** gūitas hū⁹ peccatī p̄z ex maxima vidēta subuersiōis q̄nq; ciuitatū: in q̄ vidēta dñs nō solum

n

Nota

2

3

nocētes: s; ēt inocētes puulos vni⁹ diei p̄sūtū ne diuri⁹ viuētes exemplap̄tz sequerent z dānarent. Et etiā circiacētes regiōes puniri voluit. nec solū hoies: sedz bestias z cūcta terrā renascētia. ipamq; terrā destruxit z i mare mortuū p̄uertit: q̄ nihil viuere p̄t. Ecce q̄ adhuc bodie dñs vult vt ibidē h̄ peccatū puniat: qz nihil i illo mari mortuo viuere p̄t. cū tñ post illd̄ peccatū trāsuerit a rpe abrae vsq; ad p̄ntē annū **Mcccclxxviij.** q̄tuo milia annoz. c. z. liij. anni. Nā Abraā legit fuisse an̄ natitacōē cbi. z 676. ānis. De h̄ mari mortuo sic scribit **Holkor** supra li. Sap. lec. cxxvij. q̄ narrat **Ioseph⁹** quō **Uespasian⁹** iussit q̄sdā vicē post tergū māib; p̄ici i lacū z sūmergi. q̄ oēs qñ viuētes repulsi sūt ad supficiē z supnatābāt. Qd dr qd vita caret si inē p̄iciat: mergit: nisi linat biumie vñ nec nouē patit nisi biumie linat. lucerna ardēs supnatat: exrica sūmergit. glebas fert: das i diuē loc: poma nascētia i arborib; ca lit⁹ vsq; ad maturitatē sūt viridis coloris: z cū macura purant sūt plena cinerib; z fauill **Sic** p̄z q̄ enoz me sit h̄ peccatū: qd z bestie n̄ faciūt i silī acru. Et lex diuina tales punire pena mortis. **Leuit. xx.** **Hec** de speciebz luxurie: de q̄b; i seqñtib; p̄la dicā. **Rogem⁹** ḡ deū zc.

De deestabilitate luxurie

Sermo LXXVII.

Neq; fornicari: neq; adulteri: neq; molles regnuz dei possidebūt. i. **Loz. vi.** **In** p̄cedēti s̄mōe audist; qd sit luxuria: z q̄ sine luxurie naturalis spēs. vicz fornicatio: stupr: rapr: ad vlcētū: nec s̄r sacri legiū. z eadē de luxuria i nālī: vicz de peccatō nām. q̄ deestabile sit illud Nūc i p̄ntē ser. itēdo dicere ea q̄ valēt ad deestacionē luxurie i gnālī. q̄b; p̄sideratē rāto facili⁹ q̄s valeat illd̄ luxurie vicū dclinare. **Pro** ḡra **Aue maria.** **Neq;** for. neq; adul. zc. vbi s̄. **Circa** x̄ba thēatē ē aduertēdū: q̄ luxuria eē deestabile z fugiēdā ostēdit p̄ncipalr q̄tuz or. vicz natura: figura: fictio poetica: lex diuina. **P̄io** luxuria eē deestabile z fugiēdā ostēdit natura. Et h̄ multipl. vicz

In Angelis bonis	Arborib;
In Demonib;	Brutijs
In Homib;	Mineralib;

Primo nā bonoz āgeloz abominat luxur; angeloz riā: qz sic nō nubētes casti assitant angel: dicē nā dect; re dño **Mat. xxij.** **In** resurreccōe. i. in reḡ dei stat luxur; neq; nubēt neq; nubent: s; sūt sic an. dei. Et iō riam sic i castitate z puritate angeli delectat: qz x̄gitas ē foroz āgeloz: vt dr **Lipa. ili. de x̄gita.** ita angeli ferore luxurie abominant. Un̄ i **U** **Exēpluz** **casparz** legit de q̄sdā angelo q̄ndā sc̄m̄ patrē ducere. z cū in via iuenissent cadaver putridū hois mortui: cepit sener nares obstruere n̄ valēs ferore sustinere. Et cū p̄cessissent: habuēre iuuenē q̄ndā speciosuz ipis obuiū. Et āgel⁹ ce

3